Știrile 60m.RO

Cum a pierdut România Bucureștiul. Cronica unui festival criminal de corupție, incompetență și orgolii, care a dus țara în pragul dezastrului

Cimpoi Adrian • 14/12/2025 0 1.575 9 minute de citit

Pe 16 decembrie 1916 românii pierdeau bătălia de la Argeș în fața trupelor germane și austro-ungare, încheind o campanie militară dezastroasă. În urma acestei înfrângeri, capitala țării a fost ocupată de armatele inamice. Era prima dată în istoria modernă când pierdeam Bucureștiul.

Pe data de 19 decembrie 1916 armata germană ocupa Bucureștiul. Orașul fusese abandonat de autorități, de mare parte a protipendadei și de cei speriați că vor avea de suferit de pe urma trupelor de ocupație. Capitala României va rămâne sub stăpânirea germană timp de doi ani, fiind una

dintre cele mai negre și rușinoase pagini din istoria românească de la începutul secolului XX. Era pentru prima dată în istoria modernă a României când pierdeam capitala. Specialiștii și mărturiile vremii arată explicit motivele pentru care s-a ajuns la acest dezastru la doar patru luni de la intrarea României în Primul Război Mondial. În mare parte a fost vorba despre o cascadă de erori, inconștiență, lipsă de viziune și, mai ales, lipsă de scrupule. Pe scurt, în Primul Război Mondial, românii s-au învins singuri și erau cât pe ce să dispară de pe harta Europei.

Trăiască războiul, trăiască afacerile cu statul

Prima cauză identificată a dezastrului militar din anul 1916 și implicit a pierderii Bucureștiului a fost corupția generalizată, inconștiența și marile greșeli politice, voite sau nu ale Guvernului. România a intrat în Primul Război Mondial pe 27 august 1916, după doi ani de neutralitate, de partea Antantei (Franța, Anglia și Rusia, în principal). România avea de apărat o linie a frontului uriașă, bazându-se doar pe ajutorul militar direct al rușilor. România era înconjurată pe latura vest-sud-vest-sud de trupele germane, austro-ungare, bulgare și turcești. În acest condiții, românii ar fi trebuit să fie foarte bine pregătiți de război. Teoretic, așa s-a și întâmplat, România începând să se înarmeze și să cheltuie sume uriașe pe armament, logistică și echipamente de tot felul încă din anul 1914. Ba chiar s-a investit și în dotări militare de ultimul răcnet pentru acea vreme, în special avioane.

În realitate, cei doi ani de neutralitate au fost irosiți pe un jaf generalizat din banul public, pe numiri dubioase în funcții-cheie și în tot felul de combinații pe fondurile destinate armatei. O inconștiență crasă, greu de închipuit, având în vedere că autoritățile române cunoșteau situația militară și geopolitică, precum și dinamica evenimentelor de pe front. *„În pregătirea armatei pentru război, Brătianu a săvârșit mari erori.*

Întocmai cum la Ministerul de Externe pe slabul Emanoil Porumbaru pentru a conduce el întreaga activitate diplomatică, tot astfel la Marele Stat Major, în locul unui general capabil, l-a numit pe generalul Dumitru Iliescu (titlular era generalul Zottu, bolnav de nervi, care s-a sinucis la intrarea României în război), total obedient față de primul-ministru, tipul generalului fanfaron și iresponsabil, anunțând că totul este pregătit și că victoria e sigură", preciza Florin Constantiniu, în „O istorie sinceră a poporului român".

În realitate nimic nu era pregătit, totul era vândut, iar înfrângerea era sigură. *„Cu începutul anului 1915 s-au deschis într-adevăr pentru cei cu trecere la guvern atâtea posibilităţi de îmbogăţire peste noapte prin exporturile şi importurile de favoare, prin furniturile armatei şi prin lucrări publice, încât numai cei tari de înger sau cei proşti nu s-au pricopsit"*, scria Constantin Argetoianu. S-au evaporat sume uriașe de bani în mare parte pe contracte preferanțiale, pe contracte măsluite și pe materiale de proastă calitate. Comisioanele intrau în buzunarele samsarilor, șefilor din armată și politicienilor. *„Nu mai e nimic de...operat. Aproape două miliarde de lei ai Ministerului de Război s-au mistuit ca, peste o lună de zile, să se adreseze acel apel deznădăjduit ca să-și facă pomană și să dăruiască obiele pentru soldați. Samasarii, deci, au intrat în vacanță-nu se mai cumpără, nu se mai vinde și bursa permiselor de export s-a închis"*, scria un jurnalist în august 1916.

Deși autoritățile se lăudau că totul este în regulă și că soldații au cantine mobile foarte moderne și echipamente, realitatea războiului a arătat că soldații mureau de foame și rămâneau cu talpa bocancilor în mână. *„Soldaţii noştri au intrat în război cu bocanci a căror talpă era lipită cu pap şi în mai puţin de două săptămâni erau improprii oricărui serviciu",* raporta într-o şedinţă a Senatului D. Niculescu. *„Guvernul liberal a angajat România în război cu armata nepregătită, a subevaluat capacitatea de ripostă a adversarului și și-a întemeiat planurile*

de luptă pe promisiunile Aliaților. Corupția și dezordinea din anii neutralității și-au spus cuvântul la începerea operațiunilor militare, haosul căpătând, în anumite segmente ale articulațiilor militare și civile proporții uriașe", adăuga Florin Constantiniu în aceeași lucrare. Pe scurt, armata era prost dotată iar numirile în funcții de conducere erau bazate pe criterii politice, nepotism și trafic de influență. Iar asta ne-a costat amarnic.

„Ignoranți într-ale marelui război"

Pe lângă faptul că soldații au fost trimiși prost echipați și total nepregătiți pe front, mai intervenea și habarnismul multor comandanți militari sau oameni politici care se băgau în strategiile militare. În orice caz, începutul războiului a fost promițător pentru români. S-au avântat deschis către Transilvania și au reușit să ocupe relativ ușor teritorii însemnate din Ardeal. Dar aici, ofițerii români au început să-și arate limitele, în special lipsa de experiență militară. S-au trezit în fața Sibiului evacuat de trupele austro-ungare, absolut abandonat, dar nu l-au ocupat. Efectiv au rămas în afara orașului.

Ofițerii germani și austro-ungari au sesizat imediat carențele de mentalitate, experiență și cunoștințe militare ale comandanților români. *„Românii ar fi trebuit, intervenind viguros împotriva concentrărilor noastre de trupe, să deschidă, pe la spate, rușilor trecătorile Carpaților. Au făcut contrariul. Ignoranți într-ale marelui război, nu au tras niciun profit din circumstanțele favorabile care li se ofereau fără încetare(...) Intrarea în campanie a României s-a făcut fără nicio metodă, iar cooperarea cu Rusia părea compromisă"*, preciza celebrul general german Erich Ludendorff. În plus, Statul Major Român a făcut o eroare gravă masând majoritatea efectivelor în Transilvania și lăsând doar 25% dintre efectivele armatei pentru a apăra frontul sudic amenințat de germani, bulgari și turci.

Festivalul incompetenței care a declanșat dezastrul

Având în vedere situațiile descrise mai sus, dezastrul bătea la ușă pentru români. Inevitabilul s-a produs la Turtucaia, între 1 și 6 septembrie 1916, oraș situat în fața Olteniței, punctul perfect de pătrundere a bulgarilor şi nemţilor pe teritoriul României. Localitatea era apărată cu trei valuri de amenajări militare.

Efectivele militare ale armatei române erau compuse din 19 batalioane, la care s-au adăugat ulterior întăriri, ajungându-se la 31 de batalioane. În total, 39.000 de soldaţi, majoritatea recruţi care trebuiau să facă faţă unui asalt total întreprins de soldaţi germani şi bulgari bine echipaţi, experimentaţi şi numeroşi. La 1 septembrie, nemţii şi bulgarii au declanşat atacul. Cu toate acestea, soldații români, așa neexperimentați, au reușit să reziste în mod eroic și eficient. Părea că vor face față cu brio iureșului german și bulgar declanșat de faimosul August von Mackensen. În ciuda eroismului și voinței soldaților, comandanții și-au dat în petec, provocând un adevărat dezastru. Colonelul Nicolicescu, cel care comanda o parte a trupelor române de la Turtucaia, s-a speriat de un zvon. I s-a spus că bulgarii au reuşit să străpungă apărarea românească. S-a speriat şi a fugit, obligându-şi soldaţii să se retragă în faţa unui inamic inexistent.

Situaţiile penibile au continuat. Ofiţerii români au fortificat o zonă care nu era atacată. În schimb, au lăsat un întreg regiment, Regimentul 79 Slobozia, să fie încercuit şi sufocat de inamic. Mai mult decât atât, comandantul oraşului Constantin Teodorescu a fugit singur din oraş, lăsându-şi soldaţii în voia sorţii. Oştenii aruncaţi aiurea în luptă, abandonaţi şi încercuiţi au capitulat în faţa trupelor germano-bulgare. A fost un dezastru total. *„Incompetenţa şi laşitatea comandanţilor (generalii Aslan şi Teodorescu) au făcut ca trupele române din „capul de pod fără pod", abandonate de comandantul lor, să fie*

încercuite şi anihilate (160 ofiţeri şi 6 000 soldaţi morţi şi răniţi, faţă de 480 ofiţeri şi 28 000 soldaţi prizonieri şi 5 500 militari scăpaţi din încercuire)", preciza istoricul Florin Constantiniu, în „O istorie sinceră a poporului român". Seria de gafe nu s-a oprit aici. A urmat "Operaţiunea Flămânda", conturată de generalul Averescu. Ofensiva în vest a fost oprită, în ciuda opoziției lui Prezan. Grosul trupelor a fost îndreptat către sud. Soldaţii au trecut Dunărea în Bulgaria şi au atacat pe 29 septembrie 1916, în apropierea localităţii Flămânda. Deşi superioare numeric, trupele româneşti au eşuat şi de această dată.

„Începută la 18 septembrie /l octombrie, trecerea trupelor române pe malul drept a provocat derută în comandamentul bulgaro-german al feldmareşalului von Mackensen. Ca şi cum soarta s-ar fi înverşunat împotriva noastră, după acest început promiţător, ploaia torenţială, însoţită de o furtună, a rupt podul de vase şi — ceea ce a fost mult mai grav —, făcând să crească apele Dunării, a permis venirea monitoarelor austro-ungare, care au început să bombardeze podul", adăuga Florin Constantiniu. Averescu, în loc să menţină ofensiva în orice condiţii, se retrage. Consecinţele au fost grave. Cu ofensiva oprită în vest şi fără succesul scontat în sud, România urma să facă faţă unei invazii de proporţii. Până şi feldmareşalul von Mackensen i-a spus lui Averescu că, dacă insista la Flămânda, soarta armatei române ar fi fost alta. *„Ştii d-ta că, dacă continuai, eram pierdut?"*, i-a spus în 1918 Mackensen lui Averescu.

Atunci când românii și-au pierdut propria capitală

A urmat o ofensivă generală a trupelor inamice. Din vest au venit în forță trupele germane și austro-ungare. Din sud, bulgarii, turcii și restul de trupe germane comasate în acea zonă. Românii au fost prinși ca într-un clește. Singurele momente eroice au fost cele ale soldaților de rând care au

apărat cu o îndârjire impresionantă trecătorile Carpaților și ale trupelor de cavalerie românești, care au dat adevărate atacuri sinucigașe asupra trupelor germane. Dezastrul produs de corupție și de lipsa totală de viziune și pricepere a comandanților români au făcut ca aceste eforturi să fie în zadar.

Trupele germane și austro-ungare s-au revărsat efectiv în Oltenia. Armata română se retrăgea în debandadă. *„Când treceau trupele noastre printr-un sat nu mai rămâneau pe drum decât ofiţerii. Soldaţii năvăleau în case pe amândouă părţile. Unii cerşeau pe din faţă, în vreme ce alţii furau pe din dos”,* descria Ștefan Zeletin. Din sud trupele germano-bulgare au trecut pe teritoriul României pe la Zimnicea. Efectiv, armata română era încercuită în zona Bucureștiului. Atunci s-a hotărât o ultimă bătălie pentru salvarea capitalei. Bătălia urma să se dea pe Argeș-Neajlov, o adevărată „Marnă românească”. Neajlovul avea și o rezonanță aparte pentru români, amintind de victoria lui Mihai Viteazul împotriva lui Sinan Pașa. De altfel, generalul Berthelot este cel care i-a convins pe români, în special pe regele Ferdinand, să mai facă o încercare de apărare a Bucureștiului. Și asta în condițiile în care generalul rus Belaiev îl sfătuia pe rege să se retragă ordonat către Moldova pentru a nu mai pierde din trupe.

Pe 9 noiembrie 1916, generalul Constantin Prezan a fost numit comandant al Armatei I, având misiunea de a apăra Bucureștiul și să dea bătălia de la Argeș-Neajlov. România dispunea de 150.000 de soldați, în timp ce Puterile Centrale angajate pentru cucerirea Bucureștiului, sub comanda generalilor August von Mackensen și Erich von Falkenhayn, numărau în jur de 200.000 de oameni. Planul de contraofensivă română pe Argeș-Neajlov a fost o mare reușită, într-o primă fază. Armata română a suprins inamicul și a reușit să captureze mii de prizonieri și echipamente militare. Doar intervenția Diviziei 26 turce a salvat armata lui Mackensen. *„Aripa stângă a Armatei Dunării a fost foarte puternic atacată*

la sud-vest de București și împinsă înapoi. Trupele germane care trecuseră deja Neajlovul au fost izolate. Situația devenise cu siguranță foarte critică", scria generalul Erich Ludendorff, șeful Statului Major German.

Au urmat însă aceleași gafe care au marcat întreaga campanie a anului 1916 pentru români. În timpul bătăliei, Divizia 2/5 infanterie acționa pe flancul drept în zona localității Matei Basarab. Lupta era deosebit de violentă iar punctul de comandă al diviziei era foarte expus. O întâmplare nefericită ar fi lăsat armata fără comandanți, ceea ce însemna dezordine și prăbușirea flancului. Generalul Socec a ordonat, în aceste circumstanțe, schimbarea punctului de comandă la doi kilometri mai la sud. Această manevră a fost executată însă foarte neglijent. Fuga către noua zonă desemnată ca centru de comandă a dat impresia trupelor că ofițerii se retrag. Sub presiunea trupelor inamice, soldații au cedat și efectiv au fugit. Flancul drept s-a prăbușit.

Generalul Constantin Prezan a tras concluzia că retragerea halucinantă a Diviziei 2/5 a fost cauzată de generalul Socec, care a părăsit punctul de comandă într-un mod nepotrivit. Ca festivalul erorilor să fie complet, doi ofițeri curieri români care duceau ordinele de luptă către divizii au fost prinși de nemți pe la Găești. Cu planurile românești în mână, atacul generalului Erich von Falkenhayn a fost devastator. Bucureștiul a fost lăsat în mâinile inamicului iar Armata a II-a abia a putut să se retragă în Moldova. Pe 19 decembrie, trupele Puterilor Centrale intrau în București.

#caderea bucurestiului **#coruptie** **#razboi** **#romania**

Comentează!